

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 44626
Nom: Bases de la farmacoterapia oncològica
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2219 - Màster Universitari en Infermeria Oncològica	Facultat d'Infermeria i Podologia	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2219 - Màster Universitari en Infermeria Oncològica	Bases de la farmacoterapia oncològica	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

CAULI OMAR

RESUM

Des de l'aparició dels primers fàrmacs amb efectivitat contra el càncer a l'inici de la dècada de 1940, el tractament del càncer ha experimentat un notable desenvolupament en els últims anys a conseqüència de la intensa investigació que s'està fent en aquesta àrea.

En l'actualitat, la quimioteràpia pot aconseguir la curació d'una sèrie de tumors, prolongar la supervivència en altres casos o pal·liar els símptomes quan la malaltia està estesa. Per això, la intenció terapèutica fa que es contemplen diferents estratègies en l'aplicació de la quimioteràpia: adjuvant, neoadjuvant, d'inducció, alternant, regional i concomitant.

Tots aquests aspectes exigeixen la capacitació permanent i especialitzada del professional d'infermeria per a avançar en la cerca d'estratègies que possibiliten abordar els canvis que es van produint i garantir la qualitat de les cures d'infermeria especialitzades en oncologia.

S'aprofundirà també en la utilització de fàrmacs biològics i la teràpia hormonal en ser cada vegada més estès el seu ús en el camp de l'oncologia

Es dedicarà una unitat temàtica a l'administració de fàrmacs i a la cura de catèters.

Es dedicarà una unitat temàtica d'importància per al personal d'infermeria com és la nutrició del/la pacient oncològic/a.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

Acceptar la responsabilitat de la investigació en el camp de la infermeria oncològica per al seu desenvolupament professional, utilitzant l'avaluació com el mig per a reflectir i millorar la seua actuació i augmentar la qualitat dels servicis prestats.

Avaluar, interpretar, qüestionar i sintetitzar críticament la informació obtinguda en el desenvolupament d'investigacions i la seua expressió en termes d'evidència basada.

Capacitat per a dissenyar i dur a terme protocols d'investigació en infermeria oncològica.

Capacitat per a la identificació de problemes i plantejament d'hipòtesis d'investigació en cures oncològiques a partir de marcs teòrics infermers.

Capacitat per identificar situacions de risc durant el procés de tractament i cures del càncer.

Conèixer i identificar les particularitats de l'administració de fàrmacs en la persona afecta d'una patologia oncològica, adquirint l'habilitat necessària per a actuar de forma eficient i eficaç en cada situació.

Elaborar y manejar los escritos, informes y procedimientos de actuación más idóneos para los problemas suscitados frente a la patología oncológica. Adquirir las habilidades personales que faciliten la inserción y el desarrollo profesional en el ámbito de la enfermería oncológica.

Identificar i distingir els sistemes de registre i de gestió de la informació relacionats amb el pacient oncològic.

Integrar els principis de seguretat del pacient en totes les activitats relacionades amb l'atenció d'infermeria oncològica.

Integrar en la presa de decisions de l'equip multidisciplinari que atén persones amb patologia oncològica i a les seues famílies, el coneixement de les normes legals vigents, les característiques ètiques i la perspectiva de gènere i el principi d'igualtat entre hòmens i dones.

Participar en debates y discusiones, y ser capaces de resumirlos y extraer de ellos las conclusiones más relevantes y aceptadas por la mayoría.

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Projectar sobre problemes concrets els seus coneixements i saber resumir i extreure els arguments i les conclusions més rellevants per a la seva resolució.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.

Saber treballar en equips multidisciplinaris reproduint contextos reals i aportant i coordinant els propis coneixements amb els d'altres branques i intervinents.

Ser capaç d'identificar les necessitats, diagnòstics i situacions de risc en cada una de les etapes de la malaltia oncològica.

Ser capaces de distingir y seleccionar las fuentes relevantes que permitan obtener la información para facilitar la resolución de problemas, elaboración de estrategias y asesoramiento para el desarrollo de la actividad enfermera en el ámbito de la oncología.

Utilitzar les diferents tècniques d'exposició-oral, escrita, presentacions, panells, etc-per comunicar els seus coneixements, propostes i posicions.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. PRINCIPIS BÀSICS DEL TRACTAMENT DEL CANCER

- Paper dels fàrmacs.
- Farmacodinàmia
- Abordatge terapèutic segons l'estadificació del càncer de mama, pulmó i còlon.

2. EL CÀNCER EN EDAT PEDIÀTRICA

- Principals tipus de càncer en edat pediàtrica
- Leucèmies
- Tumors sòlids
- Tumors del sistema nerviós

3. AGENTS CLÀSSICS (CITOTÒXICS)

- Compostos alquilants
- Anàlegs del platí
- Antimetabòlits
- Derivats de productes naturals

- Asparaginasa

4. FÀRMACS ANTIDIÀRIA, ELS FÀRMACS BIOLÒGICS, TERÀPIA HORMONAL

- Inhibidors de la tirosina-cinasa
- Anticòsos monoclonals
- Inhibidors de l'angiogènesi tumoral
- Teràpia hormonal: cas del càncer de mama i pròstata

5. EFECTES ADVERSOS I TERÀPIA DE SUPORT

- Factors de creixement hematopoètic
- Antiemètics
- Tractament del dolor.
- Bifosfonats i altres fàrmacs d'acció en l'os
- Altres teràpies de suport
- Efectes adversos tardans

6. PREPARACIÓ, ADMINISTRACIÓ I MANIPULACIÓ DE LA QUIMIOTERÀPIA

- Riscos, inclosos els mediambientals
- Normes generals de treball
- Quimioteràpia oral
- Incompatibilitats fisicoquímiques

7. CONTROL I CURA DELS ACCESSOS VASCULARS

- Accessos perifèrics
- Accessos centrals
- Descripció de procediments
- Cost-benefici per al pacient
- Cures d'infermeria
- Avaluació de l'estat nutricional (pràctica d'antropometria bàsica i maneig de qüestionaris de valoració nutricional)
- Causes de desnutrició en el pacient oncològic
- Risc nutricional
- Manifestacions clíniques de la desnutrició en el pacient oncològic
- Necessitats nutricionals

8. ABORDATGE NUTRICIONAL DEL PACIENT ONCOLÒGIC

- Avaluació de l'estat nutricional (pràctica d'antropometria bàsica i maneig de qüestionaris de valoració nutricional)
- Causes de desnutrició en el pacient oncològic
- Risc nutricional
- Intervenció dietètica en el pacient oncològic: estratègies (casos pràctics)
- Nutrició artificial en el pacient oncològic (casos pràctics)
- Nutrició enteral
- Nutrició parenteral

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	40,00
Seminari	5,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	67,50
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

Les classes es donaran amb les opcions següents:

- Classes magistrals participatives

-Seminaris

- Aprenentatge basat en problemes

- Treball en grup guiat

- Treball autònom

AVALUACIÓ

Examen de tipus test (cada pregunta encertada valdrà un punt, cada pregunta equivocada en restarà 0,25 i les preguntes en blanc no puntuaran) 80%

Presentació i defensa dels materials elaborats 20%

Es tindrà en compte l'assistència i la participació en les activitats d'aula

BIBLIOGRAFIA

- Airley R: Cancer Chemotherapy : Basic Science to the Clinic.Wiley, 2009.
- Chabner BA, Longo DL: Cancer Chemotherapy and Biotherapy: Principles and Practice, 5th de. Lippincott Williams & Wilkins, 2010.
- Dicato MA: Side Effects of Medical Cancer Therapy. Springer London, 2013.
- Priestman T: Cancer Chemotherapy in Clinical Practice. Springer London, 2012.
- Rudek MA, Chau CH, Figg WD, McLeod HL: Handbook of Anticancer Pharmacokinetics and Pharmacodynamics. Springer New York, 2014.
- Spencer P, Holt, W: Cancer Etiology, Diagnosis and Treatments : Anticancer Drugs : Design, Delivery and Pharmacology. Nova, 2009.
- Banna GL, Collovà E, Gebbia V, Lipari H, Giuffrida P, Cavallaro S, Condorelli R, Buscarino C, Tralongo P, Ferrà F. Anticancer oral therapy: Emerging related issues. Cancer Treatment Reviews 2010; 595;605.
- Gallieni M, Pittiruti M, Biffi R. Vascular Access in Oncology Patients. CA Cancer J Clin 2008;58; 323-346.
- Lester J. Safe Handling and Administration Considerations of Oral Anticancer Agents in the

Clinical and Home Setting. Clinical Journal of Oncology Nursing 2012; E192-E197.

- Riechelmann RP, Del Giglio A. Drug interactions in oncology: how common are they? Annals of Oncology 2009; 1907;1912.
- Wood L. A review on adherence management in patients on oral cancer therapies. European Journal of Oncology Nursing 2012; 432-438.